

„...Алфатар! Ти какво си за мене?
Боряна на Йовков от минали дни,
Разпънат на кръст от много проблеми,
Или здравият корен на моите деди?...”
Величка Георгиева

Или

„...Алфатар!
Странно име. Република странна.
Като нож на хирург, като цяр...”
Ваня Петкова

Сгушено в пазвите на безводна Добруджа едно селище със странно име оцелява през вековете. Алфатар – първата крепост по римския път Пъкуюл луй соаре от Доростол за Плиска, Преслав. Алфатар, като „Алфа”, първата буква от гръцката азбука. Алфатар от турското „ал – фат”, което на български означава „дива круша” или топонимът, състоящ се от две части”алфа” и „тар” характеризират функционалната му принадлежност като географски обект: „ јаи - войска” и „ тога – град, крепост”, т. е. „крепост с войска”. Според археолозите, че в местността „Караула” до гр.Алфатар има наслаждане на девет пласта култура.

В община Алфатар им 49 археологически паметника.

Историята на Алфатар е богата и повратна. Според видния алфатарец проф. д.и.н. Георги Атанасов „...Едва ли има български край, който превратностите на историческите събития да са го съпътствали така често, а резултатите от тях да са го довеждали до такива демографски, икономически и политически катаклизми...Съдбата на този район е определена да бъде неспокойна от мястото, което заема на Балканите...”

В историческите хроники, алфатарци са определяни като горди и непокорни хора:

- 1388г. - в околностите на Алфатар „Касап кулак” Баязид посича в равнинна Добруджа 11 хиляди бунтовни и непокорни, несвикнали с окови българи.

- 1773г. – алфатарци избират въоръжен отпор, като своя защита, довел по-късно до трагични резултати, та в Султанския ферман от 1740г. пише „...Да се събере оръжието от тия земеделци и овчари. Раята няма право на оръжие...”
- 1774г. – 400 алфатарски семейства тръгват след Граф Румянцев и се заселват с Указ на Екатерина II, Велика, край р.Синюха, днешна Олшанка, Добра, Станкувата
- 1778г. – 500 доброволци, потомци на заселниците в Украйна се записват в черноморската казаческа войска и вземат участие в последвалите руско – турски военни действия.

Жителите на Алфатар пазят своята вяра и своя дух и през годините на робството.

- 1636 г. - полският дипломат Освиенцим посещава Алфатар и установява, че има действаща християнска църква и местен свещеник
- 1844 г. - започва градеж на християнски храм с разрешение на Високата порта, издействано от местния Ибрям бей.
- 1846г. - майстор Илия от Трявна завършва строежа на храм „Света Троица”, а майстор Досю и неговите ученици от Тревненската иконописна школа го изографисват.
- 1854г. – руският офицер Богаевски пише: „ В Ифлатар има Народно българско взаимно училище, и учителят Иван има над 70 ученика...”
- 1876г. - в бурните дни след неуспялото Априлско въстание за пръв път алфатарци честват на 13 май - Ден на Кирил и Методий.

През годините на робството и по време на войните, алфатарци са умирали от съвсем леки заболявания. Разчитали са на народната медицина, билки, баячки–леене на куршум, на восък. Родилната помощ е изпълнявана от т. нар. „баби”, които са „бабували” (акуширали) и помагали на родилките.

Алфатар след Освобождението

- 1892г. – алфатарци градят първото класно училище, а десетина години по късно и второ училище;
- 1894г. – създава се първото читалище „Съгласие”, по-късно известно като „Саморазвитие” и „Й. Йовков”;
- 1895г.- алфатарци създават Взаимно-спомагателно земеделческо дружество „Нива”;
- 1903г. – на чешмата в центъра на Алфатар Пеню Шайката грабва най-личната мома на селото Мома Вандева. Тази история става основна сюжетна линия драмата „Боряна” на Йордан Йовков ;
- 17.09.1974г. - с указ №1942 селото е обявено за най-младия град в Силистренския район.

Алфатарци не зачертават миналото, не се отричат от своите корени. Не забравят сушата и дървеното рало. Помнят пролятата кръв.

Младото поколение на Алфатар познава заветите на своите бащи и деди и продължава техния път - с любознателност, творческо въображение и широк обществен размах.

Създадени са условия за задържане на младото поколение в Алфатар.

През 1960г. е изградена електрическа подстанция-Алфатар. Заработва първият киноапарат и радиоуредба.

Водоснабдяването приключва през 1964г.

Изградени са нови сгради: административни сгради на ТКЗС-1966г., Наркооп-1978г., фурна-1966г., ресторант-1969г., Битов комбинат-1976г., читалищен дом-1972г., Обединено детско заведение-1979г., Бензиностанция-1979г., „Топливо”-1976г., Добруджанска къща с етнографска експозиция - 1984г., както предприятията „Добруджанка”, „Дунав”, и „Камъшит”.

В центъра на Алфатар е изграден парк през 1954-1959г.

През 1955г. е отворена болница.

Безбрежни масиви пшеница, слънчоглед и царевица. Механизирано земеделие, промишлени предприятия (млекопреработвателни, дървопреработващи), кокетни домове и прави улици...щастливи хора с лъчезарни усмивки - това е днешния град Алфатар.

В днешни дни много от създадените предприятия са закрити, но жителите на гр.Алфатар вярват в утрешния ден и гледат с надежда напред. Постигнатото е стъпало към възход, крачка към изписването на утрешната още по-богата и плодотворна страница от историята на града - сърцето на една малка добруджанска община.